

Výzva Budování kapacit pro rozvoj škol II
Povinně volitelná aktivita č. 3, 4, 6 a 7

Zpráva o ověření programu v praxi
závěrečná

I.

Příjemce	Dům dětí a mládeže hlavního města Prahy
Registrační číslo projektu	CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008238
Název projektu	Výukové programy jako efektivní prostředek propojování formálního a neformálního (zájmového) vzdělávání
Název vytvořeného programu	Průzkumníci přírody
Pořadové číslo zprávy o realizaci	3.

II.

Místo ověření programu	Datum ověření programu		Cílová skupina, s níž byl program ověřen
Ekocentrum MDDM Ostrov	1. ověření	2. ověření	1. i 2. ověření 10 žáků ve věku 7-10 let – základní vzdělávání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami - dle ŠVP pro ZV s minimálními výstupy Základní škola Ostrov, příspěvková organizace
	15.1.2019	2.4.2019	
	28.1.2019	15.4.2019	
	11.2.2019	29.4.2019	
	25.2.2019	6.5.2019	
	11.3.2019	13.5.2019	
	18.3.2019	21.5.2019	

III.

1. Stručný popis procesu ověření programu

a) *Jak probíhalo ověření programu (organizace, počet účastníků, počet realizátorů atd.)?*

Obě ověřování výukového programu Průzkumníci přírody probíhala v Ekocentru MDDM Ostrov. První ověřování probíhalo v šesti dopředu naplánovaných setkáních v období od ledna do března. Druhé ověřování probíhalo také v šesti dopředu naplánovaných setkáních v měsíci dubnu a květnu. VP se vždy zúčastnilo všech 10 žáků ve věku 7 – 10 let. Jedná se o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami vzdělávanými dle ŠVP pro základní vzdělávání s minimálními výstupy. Vzhledem k jejich postižení a možnostem se tato cílová skupina účastnila obou ověření. Jedná se o kombinované postižení s lehkou a střední mentální retardací, které zahrnuje tyto druhy postižení:

- *Lehké mentální postižení*
- *Vady řeči*
- *Poruchy koncentrace pozornosti*
- *Organické poruchy osobnosti a chování*
- *Poruchy jemné a hrubé motoriky*
- *Hyperkinetická porucha pozornosti a aktivity*

Všichni účastníci v této skupině trpí poruchou koncentrace pozornosti, poruchou učení a chování, poruchou jemné a hrubé motoriky, organickou poruchou osobnosti a chování. Dva žáci trpí lehkým mentálním postižením a zároveň hyperkinetickou poruchou pozornosti a aktivity, dále pak poruchou autistického spektra, kterou trpí další tři žáci ze skupiny.

Na obě ověřování žáci vždy přicházeli s třídní učitelkou a asistentkou pedagoga. Výukový program ověřoval v obou případech pedagog neformálního vzdělávání spolu s pedagogem formálního vzdělávání za účasti supervizora. Žáci byli pod trvalým dohledem všech dospělých. Obě ověřování potvrdila, že program byl předem přesně stanoven tak, aby činnosti na sebe vhodně navazovaly a vzájemně se propojovaly. Střídalo se několik forem výuky – od frontální přes skupinovou až po individuální. Střídáním použitých metod docházelo k atraktivnosti a zajímavosti všech činností, které žáky dokázaly vždy zaujmout. Po celou dobu byla dodržována hygienická pravidla, aby nedocházelo k přetěžování žáků.

b) *Jaký byl zájem cílové skupiny?*

Obou ověřování se zúčastnila stejná cílová skupina žáků, vzhledem ke specifikaci postižení a speciálních vzdělávacích potřeb. U těchto žáků je důležité časté opakování a osvojování. Proto obě ověřování obsahovala stejné činnosti. Žáci se vždy velmi do Ekocentra těšili, protože prostředí znají už z předchozích návštěv a spolupráce. Obě ověřování pro žáky byla zážitkem. Průběžně se dozvídali nové informace a těšili se na manipulaci se zvířaty. S nadšením přijímali všechny navrhované činnosti. Program probíhal ve všech dostupných místnostech, aby nedocházelo ke stereotypu a činnost byla pro žáky zajímavá. Zároveň se nadšeně zapojovali do výuky s názornými pomůckami - nádoby s lupou, manipulace se zeminou a keramickou hlinou, s kůrou stromů, listy a plody, se zvířaty a do didaktických her – edukační skládačky s přírodními motivy. Nejvíce je zaujala práce s mikroskopem a keramickou hlinou při otisku vlastní stopy a setí řeřichy.

c) *Jaká byla reakce cílové skupiny?*

Během prvního ověřování žáci s nadšením reagovali na nové vědomosti a dovednosti. Vše subjektivně vnímali jako zábavu a hru. Téměř (až na ojedinělý případ žákyně, která nechtěla spolupracovat, nezapojovala se do aktivit a celkově se neadaptovala) ke všemu dění se žáci stavěli kladně, záleželo jim na výsledku, kladném hodnocení a pochvale. Při náročnějších činnostech byla potřeba dopomoc učitelky nebo asistentky. Jednalo se o manipulaci se zvířaty, tvorbu kůrotisku, zpracování keramické hlíny, stříhání drobných částí těl rostlin, setí řeřichy, manipulaci s mikroskopem. Při druhém ověřování využívali poznatků, které už prožili v prvním ověřování. Snažili se pracovat samostatněji. Přesto byla v praktických činnostech potřebná asistence pedagoga nebo asistentky. V obou případech ověřování bylo přínosem, že žáci mohli být pochváleni i jinými osobami, než je jejich pedagog a asistent pedagoga.

2. Výsledky ověření

a) Výčet hlavních zjištění/problémů z ověřování programu:

Problémy, které vyvstaly ojediněle, vyplynuly spíše ze zdravotního postižení žákyně a její snížené adaptability. Nejednalo se o nic, co by mělo vliv na plánovaný průběh ověřování programu.

b) Návrhy řešení zjištěných problémů:

V případě nutnosti byly během obou ověřování improvizace zařazeny relaxační chvíle pro celou skupinu. Činnost tak nebyla narušena a pozornost žáků udržena. Probíhala perfektní spolupráce s realizátorem programu, není třeba dalších návrhů.

c) Bude/byl vytvořený program upraven?

Vytvořený VP upraven nebude a lze využít ve stávajícím stavu.

d) Jak a v kterých částech bude program na základě ověření upraven?

Výukový program nebude upravován.

3. Hodnocení účastníků a realizátorů ověření¹

a) Jak účastníci z cílové skupiny hodnotili ověřovaný program?

Cílová skupina hodnotila program pozitivně. Obě ověřování proběhla podle plánu. Obsah žákům vyhovoval, činnosti je bavily a s chutí se do nich zapojovali. Nejčastěji spokojenost projevíli zatleskáním. Projevem radosti u některých byl úsměv. Na závěr každého setkání probíhalo slovní hodnocení proběhlých činností, kdy se každý mohl vyjádřit, co se mu nejvíce líbilo. Diskuse byla řízena supervizorem. Ten při vedení rozhovoru kladl důraz na individualitu každého žáka.

b) Co bylo v programu hodnoceno v rámci ověřovací skupiny nejlépe?

Nejlépe byla hodnocena praktická stránka programu. Žáci měli možnost přímého kontaktu se živočichy, pracovali s pomůckami, které se ve formálním vzdělávání běžně nevyskytují – např. obdivovali práci s mikroskopem, mikrofonem s parabolou, využívali lupy a mikroskopické preparáty ze zoologie, dřevěné didaktické pomůcky s přírodovědnou tematikou, rádi využívali interaktivní stolní tabule, rádi sestavovali dřevěné edukační skládačky.

c) Jak byl hodnocen věcný obsah programu?

Věcný obsah programu byl vyhodnocen kladně. Obsah programu odpovídal cílové skupině a jejím specifickým potřebám. Věcný obsah programu odpovídal cílové skupině a byl hodnocen kladně. Žáci se rádi dozvídali nové učivo, které se jim dostávalo jinými formami než ve formálním vzdělávání. Své znalosti a dovednosti z formálního vzdělávání velice rádi uplatňovali v neformálním vzdělávání.

¹ Vychází z evaluačních dotazníků žáků, učitelů, realizátorů programů – pracovníků neformálního vzdělávání či záznamů z rozhovorů s dětmi, které příjemce uchovává pro kontroly na místě.

d) *Jak bylo hodnoceno organizační a materiální zabezpečení programu?*

Cílová skupina byla spokojena s organizací a materiálním zabezpečením. Skupině byla nabídnuta široká škála činností. Mohli využít všech možností materiálního vybavení Ekocentra. Mohli pozorovat živočichy, též se o ně starat (nosit jim podzimní plody, krmit hlodavce). Teoretické poznatky o chovu domácích mazlíčků si dokonale ověřili při krmení a čištění králíka domácího. Pracovali s digitální technikou – se stolním mikroskopem, s mikroskopem s USB připojením, tabletem, mikrofonem s parabolou a s lupou. To vše žáky velmi bavilo.

e) *Jak byl hodnocen výkon realizátorů programu?*

V případě obou ověřování po celou dobu probíhala výborná spolupráce mezi zástupci formálního a neformálního vzdělávání. Realizátor byl vždy perfektně připraven. Kladně byla hodnocena i reakce realizátorů na nestandardní situace – strach ze zvířat, manipulace s nimi, překonávání strachu z neznámých zvířat, reakce na zápach v chovatelských pracovnách. Realizátoři byli schopni si se všemi situacemi poradit.

f) *Jaké měli účastníci výhrady/připomínky?*

Účastníci neměli žádné výhrady.

g) *Opakovala se některá výhrada/připomínka ze strany účastníků častěji? Jaká?*

Ne.

h) *Budou případné připomínky účastníků zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?*

Nejsou výhrady ani připomínky pro případné jiné verze programu, lze využít ve stávající verzi.

i) *Jak byl program hodnocen ze strany realizátorů programu?*

Velmi pozitivně, s výbornou vzájemnou zpětnou vazbou se dařilo program koordinovat. Pozitivně hodnocen byl zejména kreativní přístup při plnění úkolů, schopnost reagovat na okamžité potřeby žáků a dovednost žáky zaujmout a plnit tak hlavní cíle programu.

j) *Navrhují realizátoři úpravy programu, popř. jaké?*

Není potřeba již vytvořený program upravovat.

k) *Budou tyto návrhy realizátorů zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?*

Veškeré činnosti byly přizpůsobené konkrétní cílové skupině. Není potřeba upravovat.

l) *Konkrétní výčet úprav, které budou na základě ověření programu zapracovány do další/finální verze programu:*

Není potřeba již vytvořený program upravovat.

m) Další připomínky od autorů, realizátorů a supervizora tohoto výukového programu

Kromě přihlídnutí k typu postižení cílové skupiny a jejích speciálních vzdělávacích potřeb, je třeba zohlednit i složení skupiny, individuální zvláštnosti žáků a jejich momentální dispozice a náročnost výukového programu tomu přizpůsobit.

	Jméno, příjmení, titul	Datum a místo	Podpis
Zpracoval/a	Bc. Šárka Märzová	10.6. 2019 Ostrov	

